

BIM och juridiken 29 april 2016

BIM – påverkan på affär och avtal: Resultat av workshop

Nedan resultat av workshop kring tänkbara åtgärder att vidta i samband med presentation av förstudierapporten på Hilton Hotell, 2016-04-29. För introduktion samt förklaring av de nio rubrikerna/punkterna nedan hänvisas till presentationsmaterialet.

Standardisering och definition av begrepp

- Datorer "tycker om" standardisering.
- Standarder ger bättre möjligheter till kommunikation.
- Det behövs en översyn av begreppen, inte bara inom BIM utan, även vad avser olika typer av handlingar, skeden etc.
 - BSAB 2.0 hanterar en del av frågorna, men inte processrelaterade termer.
 - Begreppet "modell" måste först definieras.
- Systemleverantörerna måste få tillgång till standarderna så att de kan utveckla mjukvaran efter detta.
- Det viktiga är att få fram standarder. Om de tas fram av Google, Intel, Microsoft eller någon annan av jättarna inom branschen spelar egentligen ingen roll.
- Bäst är att köra med öppna standarder. Det tilltalar den yngre generationen och det kan leda till en explosiv utveckling.
- Kanske kan lärdomar dras av att titta på utvecklingen inom musikbranschen.

Komplettering av leveransspecifikation och –meddelande

- Mottagaren måste vara tydlig med vilken information de har nytta av.
- Vi behöver ha med kalkylsidans synpunkter.
- Svårt att hitta rätt tonläge / juridiska nivå i dokumenten.
- Ofta saknas leveransspecifikationen – vad vill kunden ha?
- Öka kunskap och mognad i att hantera leveransspecifikation och –meddelande inom branschen.

Nytta/kostnad för parterna genom byggprocess & förvaltning

- Kombinera denna studie med studien av alternativa affärsmodeller etc.
 - Akademi och praktiker
- Ett livscykelperspektiv på byggnader behövs
 - Hur mäta långtidseffekter?
- Frågan "vad kostar det?" gör att man alltid pratar om fördyring och påslag utan att se till i vilka led man sparar och hur mycket.
- Man behöver förändra den ekonomiska modellen där en bygger och en annan förvaltar.
- Lyft fram positiva exempel istället för skräckexempel.
- Det tar tid innan effekterna av utveckling når slutkunden.
- Ibland saknas incitamenten för att sänka kostnader då de i slutänden läggs på hyresgästen som inte är med i processen.

Alternativa affärsmodeller, organisationsformer och roller

- Våga börja om på nytt istället för att skruva på befintligt!
 - HUGO – Håll Ut Gör Om!
- Hur kan vi skapa samsamarbetsformer där vi river silotänkandet.
 - Även vad gäller fastighetsutveckling
- Skapa en testbädd för affärsmodeller – kanske ett företagsspel?
- Vi skriver inte längre alla avtal hierarkiskt, utan skapar i vissa situationer "ekosystem" – detta måste utredas för att uppnå full effekt.
- Studera delningsekonomins affärsmodeller, exv Uber, AirNB.
- Fler innovationsvänliga upphandlingar skulle kunna ge uppslag.

Systematik/rutin för gränsdragning i modeller vid delupphandlingar

- Entreprenören är en stor bidragsgivare till informationsmodellen.
- Installatörer tar fram en utförandemodell, medan A och K snarare tar fram en kravmodell.
- Man måste se nyttan av en bra klassifikation och hur man vidare kan bryta ner den
- BIM är inte bara en 3D-cadmodell.
- Modellen består av objekt som har ett antal egenskaper. Gränsdragning kan ibland behöva göras på egenskapsnivå.

Förtydliga nyttan med tydlig uppdragsbeskrivning (konsult) – mall?

- Täcks inte detta av AF?

Skydd av beställares eller leverantörs typlösningar

- Täcker inte normalt patentskydd denna fråga?
- Jämför med musikbranschen och den utveckling man fick då man gick till öppna format.

Benchmarking / samarbete med omvärlden

- För att möjliggöra för aktörer från andra länder krävs en samordning av aktiviteterna.
- I UK drivs frågorna nu till sin spets och utvecklingskurvan är brant. Bevakningen av vad som händer där bör vara tät.
- Lyssna inte bara på vad eldsjälarna säger. Det är viktigt att ha koll på var den breda massan finns.
- Trafikverket deltar i ett EU-projekt.
- Viktigt att samla den svenska branschen först.
- Omvärlden styr oss just nu mer än någonsin. Vi måste följa vad som händer där.

Hantering av säkerhetsklassade projekt

- En komplicerad fråga, vars betydelse ökar. Vissa projekt är delvis säkerhetsklassade.
- Projekten kräver ett projektkontor, vilket är en fördel då det ger möjlighet att testa alternativa arbetsformer.

DEL 2

Reflektioner kring vad är den viktigaste frågan att ta tag i framöver, till exempel inom ramarna för Smart Built Environment

Bord 1 (fr.v):

- Standardisering o definitioner.
- LOD – level of details
- Förfrågan på olika leveranser

Bord 2 (i hörnet):

- Behöver man utveckla BIM mer innan man kan reglera ansvar och risker?
- För att frågorna ska kunna regleras juridiskt så måste juristerna förstå vad det handlar om.

Bord 3:

- Standarder behövs verkligen. Nu går alla sin egen riktning.

Bord 4:

- Vi pratar inte samma språk!
- Definiera de olika stegen i mognadsprogrammet. Man har gjort så i UK.

Bord 5:

- Livscykelperspektivet. Hur ska vi hantera information / format över en byggnads livscykel?
- Vi måste arbeta för att få en större spridning i användningen av leveransspecifikation och –meddelande.

Bord 6:

- Vi lever i en föränderlig värld!

Bord 7:

- Man hade velat se fler fastighetsägare söka pengar från Smart Built Environment för att utveckla sina processer.